

Francija pričela čutiti krizo. - Tekma v grajenju ladii

POSLEDICE SVETOVNE KRIZE SE OBČUTIJO TUDI V FRANCJI; OPAŽAJO SE ZLASTI V IZVOZNI INDUSTRIJI. — POLOŽAJ PA KLJUB TEMU ŠE DALEKO NI TAKO VZNEMIRLJIV KOT V DRUGIH DEŽELAH.

Pariz, Francija. — Dočim ves ostali svet že skoraj celo leto stoka pod nezno gospodarsko depresijo, je ostala ves ta čas Francija od nje nedotaknjena in trgovina ter obrat se je vršil v njej popolnoma normalno. Da pa kriza očividno tudi tej deželi ne bo prizanesla, in jo bo potegnila v skupni svetovni vrtinec, priznava francoski minister za finance, L. Germain-Martin, sam; proti časnikarskim poročevalcem se je namreč izrazil, da je pričela tudi Francija čutiti nje trdo roko.

Vsled enakomerne razdelitve prebivalstva med industrijo in poljedelstvo, je dejal, se je do zadnjega zdelo, da Francija ne bo prizadela svetovna kriza. Tekom zadnjih tednov pa se opaža, da so nje posledice posegle tudi v našo deželo. Občuti jih posebno izvozna industrija.

V isti sapi pa je minister nadaljeval, da se bo Francija znala uspešno postaviti napadu in bran, in sicer s trdno odločnostjo vsakega posameznega državljana, da bo s trdim delom vsakdo pripomogel, postaviti deželo na prejšnje stališče. Obenem pa je minister tudi opomnil francosko ljudstvo, naj ne veruje govoricam, ki slikajo položaj še bolj črn, kakor je v resnici; ter je posvaril, da je razširjanje takih govoric zločinsko dejanje. Da za vznemirjenje ni nikakega vzroka, je utemeljil s tem, ker ima inozemstvo zaupanje v francosko gospodarstvo; čimdalje več tujega kapitala se namreč nabira v Franciji; tem več zaupanja mora torej imeti francosko ljudstvo v svojo lastno deželo.

Letošnjo svetovno krizo pripisuje minister v prvi vrsti na račun nadprodukcije v poljedelstvu, iz katere sledi padec cenam živilom in surovinam in posledica tega je, da pada kupna moč odjemalcev, zlasti kmetijskega prebivalstva. Glede brezposelnosti v Franciji se je izrazil, da za zdaj še ni povoda za nikako vznemirjenje; število oseb brez dela namreč ne dosega niti 10,000.

ŠE EN DIKTATOR V EVROPI

Monte Carol, Monaco. — Kakor je bilo zadnjič poročano, je v tukajšnji državi, ki ima velikost celih osem kvadratnih milj in okrog 20 tisoč prebivalcev, skoraj nastala revolucija zaradi tega, ker se njen vladar, princ Louis, rad "potepa" po inozemstvu. Princ pa je napravil kratek proces in je po zgledu drugih evropskih diktatorjev enostavno razveljavil ustavo in samega sebe proglasil za diktatorja. Za ohranitev reda v državi pa je mobiliziral celo svojo armado — 100 mož.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

PRIPRAVE ZA VOJNO

Italija in Francija boste po novem letu pričele graditi nove bojne ladje in skušale v tem prehiteti druga drugo.

Pariz, Francija. — Kljub optimističnim izjavam raznih državnikov, da se bo dal spor med Italijo in Francijo končno lepim potom poravnati, ni za zdaj nikakega upanja, da bi se moglo to doseči v doglednem času, dasi se vrše nekakšna pogajanja med obema deželama. Ker pa niti Italija, niti Francija ne pričakujeta pozitivnih rezultatov od teh pogajanj, ste obe pričeli s temeljitimi pripravami za produkciranje novega brodograja po sprejetem načrtu.

Z 31. decembrom potečejo takozvane "pomorske počitnice", na katere ste se zednili obe deželi v preteklem poletju in se obenem obvezali, da do gori označenega dne ne boste gradili novih bojnih ladij. 31. december je pred durmi in s koncem "počitnic" se bo pričelo delo in z delom blazna tekma med obema deželama za nadmočje na morju. Francija ima namreč v načrtu za prihodnje leto graditev ladij s skupno tonažo 45,000 ton. Italijanski načrt pa nasprotno predvideva tonažo 43,000 ton; v to pa ni vključena nova križarka "Gorizia", katere je bila v nedeljo spuščena prikrat na morje. Med italijanskimi novimi ladjami bo 22 podmornic, kar je rekordno število za dobo enega leta, ako ne upoštevamo Nemčije tekom svetovne vojne.

Pomorska tekma se bo torej z vso silovitostjo začela. Podobna bo tekmi, ki se je pred vojno vršila med Anglijo in Nemčijo, in bržkone bo privedla do istih posledic, kakor je ta.

TUDI V KALIFORNIJI RO-PARJI NA DELU

Los Angeles, Calif. — Tukajšnja policija ima samo za božični dan zaznamovati nič manj kakor 42 roparskih napadov, kar je rekordno število za en sam dan. Vidi se torej, da so še kje drugje take vrste "profesionalisti" in ne samo v Chicagu.

MOČI ZA RAZNA MANJŠA DELA

Chicago, Ill. — Governerjeva komisija za pobijanje brezposelnosti poziva tiste, ki imajo kaka manjša opravila okrog svoje hiše ali delavnice, naj dajo to izvršiti zdaj, ko na tisoče in tisoče oseb čaka, da bi dobili kako delo in kak penny za preživljanje. Ne samo, da bodo delo izvršili vestno, ampak bodo tudi hvaležni tistemu, ki jim bo delo dal.

POSLEDICE JAPONSKEGA POTRESA

Slika nam kaže prizor iz japonskega mesta Mišima takoj po nedavnem potresu, v katerem je bilo večje število ljudi ubitih in mnogo hiš porušenih.

KOLENDAR S 13 MESECI

13-mesečni koledar postaja čimdalje bolj popularen.

Washington, D. C. — Ideja, da se upelje nov koledar, ki bi imel 13 mesecev, kateri bi vsi imeli enako število dni, dobiva čimdalje več pristašev med trgovskim svetom. Nekatere tvrdke imajo upeljan ta koledar za svoje interno poslovanje že več let; vsako leto se jim pridruži število drugih tvrdk tako, da bo njih število znašalo v prihodnjem letu že 115, kar je dvakrat več kakor v letu 1927.

V oktobru prihodnjega leta se bo vršilo v Genovi posebno zborovanje glede reforme koledarja. Sklepi tega zborovanja se bodo predložili vladam posameznih dežel v ratifikacijo.

DVE BOMBI ISTOČASNO

Chicago, Ill. — V petek zvečer ste okrog 11. ure eksplodirali dve podtaknjeni bombi na dveh različnih krajih mesta. Ena je napravila škodo za \$10,000 in lažje ranila tri osebe v bombažni tovarni Carson Pirie, Scott & Co. na 4415 No. Maplewood Ave. Eksplozija je bila tako silovita, da se je slišala milje daleč. Druga bomba pa je napravila manjšo škodo v kitajskem restavrantu na 608 No. Clark St. Niti za prvi, niti za drugi napad ne vedo gotovega vzroka.

ZA ŽENITEV POTREBOVAL DENAR

Gary, Ind. — Namesto pred oltar, kamor je nameraval iti s svojo zaročenko, so 25letnega Leona Rowella položili v grob kot samomorilca. Za ženitev mu je manjkalo denarja in hotel si ga je dobiti z ropom. V trgovini Weiner Bros. pa je bil pri tem poslu ujet in, videč, da ne more zbežati, si je pognal kroglo v glavo.

KRIŽEM SVETA BOJI V INDIJI

Kansas City, Mo. — "Najdaljši" ustmeni božični pozdrav je izvršil John Hicks, ki je telefonično govoril s sorodniki v Avstraliji. Dasi pa se je govor vršil šele 26., je bilo to še vedno dovolj zgodaj za avstralski čas.

Indio, Calif. — Aretiran je bil tukaj federalni priseljeniški uradnik Fr. Schnell, ker so mu prišli na sled, da je vtihotapljal Kitajce v deželo. Z njim so aretirali še dva druga tovariša.

Bruselj, Belgija. — V terek se vrši važna seja članov kabineta, na kateri se bo določilo, je li Belgija po svoji vojaški pogodbi s Francijo prisiljena, bojevati se ob njeni strani, ako bi se ta zapletla v vojno z Nemčijo ali Italijo.

BARAGOVA PROSLAVA V NEW YORKU

Na starega leta 31. decembra poteče 100 let, kar se je izkrcal na atlantskem obrežju v New Yorku veliki Baraga. Newyorški Slovenci nismo tega pozabili. Saj bi tudi bilo neodpušljivo, če bi šla taka zgodovinska 100-letnica mimo nas. Nasprotno, v čast si šteujemo, da smo ravno mi newyorški Slovenci tako srečni, da lahko obhajamo spomin na veliki dogodek tam, kjer je sveti misijonar Baraga napravil prvo stopinjo v novem svetu.

Na starega leta zvečer ob 7:30 se torej vsi Slovenci vidimo pri slovenski fari na 8. cesti. Ob pol osmih gremo najprej v cerkev, kjer se bo vršila cerkevna proslava. Pridigo bo imel p. Odilo. Po cerkveni proslavi gremo vsi v dvorano pod cerkev, kjer se slovesnost nadaljuje. New York in Brooklyn morata biti eno oni večer. Pridite vsi, da bo tudi naša proslava uvrščena v zgodovino Baragove stoletnice.

"Amer. Slovence" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

V angleški koloniji Birmi izbruhnila vstaja.

Rangoon, Birma. — V Birmi, ki tvori vzhodni del britanske Indije, so se že dalje časa pojavljali med domačini uporniški izbruhi proti Angležem. Bili pa so večinoma le lokalnega značaja in jim Angleži niso pripisovali dosti pozornosti. Kakor pa se zdaj opaža, je vstaja zavzela nevarni obseg in grozi, da se bo izpremenila v pravo vojno. Vsled tega so se tudi angleške čete temeljiteje pripravile in odposlanih je bilo več oddelkov infanterije s strojnimi v Tarravadi okraj proti uporniškim četam, ki so v tamkajšnjih džunglah koncentrirali svoje najboljše moči.

LOV ZA ŽUPANSKI STOLČEK

Chicago, Ill. — Biti župan velemesta Chicago ni samo čast, marveč je združeno tudi z lepim novcom. Ni čudno torej, da se za bodočo volitve, ki bodo prihodnje leto, pojavljajo kandidati kakor gobe po dežju. Republikanska stranka sama ima za primarne volitve že tri kandidate, namreč Barretta, dalje sedanjega župana Thompsona; priglasil se je tudi Lyle, sedanji mestni sodnik. Postaviti nameravajo še četrtega.

STARODAVNO MESTO NAJĐENO

London, Anglija. — V bližini Rye, Sussex, se je starinslovcu H. J. Cheney posrečilo odkriti prerastle razvaline mesta, ki je bilo po ugotovitvah zgrajeno v takozvani kamenni dobi, ko človeštvo še ni poznalo kovin. Najdba je zbudila veliko zanimanja med znanstvenim svetom.

"Amer. Slovence" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

Iz Jugoslavije.

VELIKA, NENAČAKNA NESREČA V PRISTANIŠČU V SUŠAKU. — LJUBLJANA SE VEČA. — SMRTNA KOSA. — NESREČE IN DRUGE NOVICE IZ DOMOVINE.

Most se je zrušil Sušak, 9. dec. — Danes okoli 1 ure popoldne se je zbralo na Brajdici, starem, lesenem pristanišču, do 100 oseb, ki so pričakovali dovoljenja, da se vkrcajo na parnik "Topolo", ki je imel kmalu odpluti proti Rabu. Na prostoru komaj kakih 30 kvadratnih metrov se je gnetlo kakih 60 oseb. Nenadoma se je most zazibal in se z ljudmi vred pogreznil v valove. Najhuje, seve, so bili prizadeti oni, ki so bili spodaj in so jih drugi, ki so padla vrhu njih, potisnili na dno. Posadka parnika "Topolo" je takoj požrtvovalno priskočila na pomoč in reševala ponesrečence. Njihovemu junaštvu se imajo mnogi zahvaliti, da niso našli smrt v valovih. Kljub hitri pomoči reševalcev so dve osebi utonile, kakih 30 je pa bilo več ali manj poškodovanih. Most je bil narejen že pred več leti in je vsled starosti preperel ter ni mogel vzdržati tolike teže.

Zagreb se modernizira

V Zagrebu so pričeli graditi na ulicah javne telefonske govorilnice. Pač napredek in modernizacija.

Nesreča

Iz Ptujja poročajo, da je pri čiščenju studenca padel velik škaf zemlje na 24letnega mladeniča Mihaela Repič iz Velovlaka pri Ptujju. V višini 20 m se je nenadoma utrgala vrh poln škaf zemlje je z vso silo priletel na spodaj stoječega mladeniča. Močan pritisk mu je razbil lobanjo in zlomil hrbtnico. Nezavestnega so potegnili iz vodnjaka. Po preteku par ur je bil že mrtev ne da bi se zavedel.

Velika Ljubljana

Prestolno mesto Slovenije, "Bela Ljubljana", neprestano raste in se razvija. Njen hitri porast se je pričel že v katastrofalnem letu 1895, ko je mesto veliko trpelo ob potresu. Na prebivalstvu in na obsegu je Ljubljana precej pridobila l. 1914, ko se je mestu priključila Spodnja Šiška. Po vojni pa Ljubljana raste od leta do leta. Nove moderne stavbe izpodrivajo stare in izpopolnjuje prazne parcele. Sedaj šteje Ljubljana z okolico do 90,000 prebivalcev. Samo mesto ima 3084 hiš in do 60,000 prebivalcev.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Marija Krašovic, zasebnica, najstarejša ženska v Mariboru. — Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je umrla Anica Farkaš, trgovčeva soproga, stara 48 let. — V Kamniku je umrla Katarina Kosec. — V Studencih je umrl Franc Stampfel, star 77 let. — V Mariboru je umrl Franc Urbančič, veleposestnik, star 67 let.

Požar

Iz Trzišča pri Mokronogu poročajo, da je nastal požar pri posestnici Jožefi Lukšič v Gređicah. Zgorelo je vse. Hiša, živež in obleka. S težavo je žena-vdova rešila življenje sebi in svojim štirim otrokom v starosti od 3 do 8 let. Sodijo, da je zažgala zlobna roka.

Nočni napad

Ko se je babcica Ana Prijateljova iz Krškega vračala domov od posestnice Veseličke v Gorenjih Lahovcah, jo je napadel v čremošnjem gozdu neznanec. Postavila se mu je v bran in mu ušla proti Trški vasi. Tedaj je neznanec za-

žvižgal in iz hoste mu je prišel na pomoč drugi nepridiprav. Oba sta potem zasledovala Prijateljovo do Trške vasi in se ustavila šele, ko je vsa upehana zaklicala: "Hvala Bogu, že vidim luč v hiši mojega moža." Napadalce zasleduje orožništvo.

Zagreb se modernizira

V Zagrebu so pričeli graditi na ulicah javne telefonske govorilnice. Pač napredek in modernizacija.

Nesreča

Iz Ptujja poročajo, da je pri čiščenju studenca padel velik škaf zemlje na 24letnega mladeniča Mihaela Repič iz Velovlaka pri Ptujju. V višini 20 m se je nenadoma utrgala vrh poln škaf zemlje je z vso silo priletel na spodaj stoječega mladeniča. Močan pritisk mu je razbil lobanjo in zlomil hrbtnico. Nezavestnega so potegnili iz vodnjaka. Po preteku par ur je bil že mrtev ne da bi se zavedel.

Slab plen

Redovnik Dr. P. Aljančič se je namenil odpeljati se iz Maribora po opravkih. Imel je precej težak kovček, ki ga je izročil brezposelnemu natakarju Josipu G., da ga je mesto njega nesel na postajo. — Pred kolodvorom je nenadoma zmanjkjal kovček in mož. Šele pozno po noči je možak prinesel kovček, ki je bil razbit in odprt, nazaj v samostan in izjavil, da so mu ga ukradli neznanci, ki ga pa nočejo, ker so v njem same knjige. Možaka so seveda aretirali, ker mu ne verjamejo.

Božična drevca

Iz Trebnjega poročajo, da so letos izvozili iz Trebnjega v inozemstvo zelo veliko vagonov božičnih drevcev. Nekatere se že boje, da se s tem dela že občutna škoda na gozdovih.

Mraz

Po celi Sloveniji je pritisnila zima. Sneg je zapadel ne samo po hribih, ampak je dosegel tudi nižine. Za Miklavžev je bila vsa Slovenija odeta v belo odejo.

Smrtna nesreča

Lovci Bjelič, Kuburovič in Bolovič so se podali na lov v Grmoč planino v banjalški okolici. Nenadoma se Bjelič na stezi spodtakne in pade. Pri tem se mu sproži puška in smrtno zadene Kuburoviča, ki je čez dve uri nato izdihnil.

Trgovinski muzej

V Belgradu so dne 4. dec. slovesno otvorili trgovinski muzej. Trgovinski muzej je velike važnosti in igra veliko vlogo v pospeševanju zunanje trgovine.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Izhaja in tiska EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telephone: CANAL 0098

Table with subscription rates: Narocninar, Subscription, For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50.

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Profilaksa

Pri nas v Ameriki poznamo porodno kontrolo. Poznamo jo po pisanju in razpravah in prerekanju po časopisih...

V starem kraju in Sloveniji tudi pišejo, ali se prekakajo, ako tako hoče. Razlika je le v imenu, v obliki ne najdemo...

List "Slovenec" je objavil uvodnik "Poguben pojav". Oglasil se je na uvodnik dr. B. Škerlj in napisal razpravo...

"Tudi naše čitatelje v Ameriki bo spis zanimal," pravi Prosveta. Brezdvomno, in kar požirali ga bodo, o tem go-

Nočem polemizirati z dr. B. Škerljem. Zanima pa me to vprašanje, ker posega v idejni krog, kamor spadam jaz, a ne spada dr. Škerlj, in o katerem pravi on, da je verska, cerkvena, dogmatična fiksija.

Vrste, med katere spada dr. B. Škerlj, so izšle iz idejnega kroga čeških realistov. Imajo dobro voljo, tudi dobre ideje...

DOŽIVLJAJ OB NASTOPU NOVEGA LETA

Po maturi me je uprašal oče: "Kaj in kam se boš odločil sedaj?" "Za slikarja umetnika se bom izučil na visoki šoli," sem odgovoril pohlevno.

teraj krščanstvo, in tu pride v poštev le katoličanstvo, ne more zabraniti ali odstraniti vseh zlih posledic pri ekonomskih razmerah...

Ali ima človek dušo, ali je nima? Kdaj začne biti človek? V embriju naj bi se ravnalo z njim, kakor s kako tekočino v torti?

Od boljševekov se ti realisti v bistvu prav nič ne razlikujejo. Boljševiki so le bolj dosledni in pravijo, da je človek le enov, za katero ni morale. Realisti, ki priporočajo profilakso...

Gre jim za narod, lasten narod, ker so hudi na zbiranje za zamorčke, ampak s tako profilakso bodo svoj narod uničili, zamorčki pa lahko vspejajo tudi brez naših zbirk, ako nimajo — naše profilakse.

POZDRAV S ŠIRNEGA MORJA

Tu iz srede morskimi planjav, preko katerih hiti mogočni brzoparnik Ile de France, se spominjam svojih dragih prijateljev v East Helena ter jim moram reči, da se imam prav veselo in zadovoljno. Voznja iz East Helene do New Yorka ni bila preslaba, pač pa mi je bila vendar dolgotrajna, kajti na vlak sem moral kar pozabiti na tiste prijetne party, ki so mi jih privedli moji prijatelji, katerim se tu prisrčno zahvaljujem.

Prekrasni božični prazniki so že odšli mimo nas in se vrnejo zopet šele drugo leto.

ZOPET NEKAJ ZA ZADNJE DNI TEGA LETA

Basel, Švica. — Orjaško nemško letalo, ki je moralo odložiti svoj nameravani polet preko oceana vsled požara, je uničil njegovo levo krilo, se nahaja v Lisboni na Portugalskem v popravilu.

NEMŠKO LETALO DO-X V POPRAVILU

Basel, Švica. — Orjaško nemško letalo, ki je moralo odložiti svoj nameravani polet preko oceana vsled požara, je uničil njegovo levo krilo, se nahaja v Lisboni na Portugalskem v popravilu.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

TO IN ONO.

KLUB SAMOMORILCEV Dunaj, Avstrija. — Dogodek v tukajšnjem bližnjem mestu Krems je odkril, da obstoji med avstrijskimi dijaki na široko razširjen samomorilski klub, katerega članstvo plačuje mesečne prispevke, ki se uporabljajo za nabavo samokresov in streliva, s katerimi si nato mladina jemlje življenje.

KLUB SAMOMORILCEV Dunaj, Avstrija. — Dogodek v tukajšnjem bližnjem mestu Krems je odkril, da obstoji med avstrijskimi dijaki na široko razširjen samomorilski klub, katerega članstvo plačuje mesečne prispevke, ki se uporabljajo za nabavo samokresov in streliva, s katerimi si nato mladina jemlje življenje.

STRUPENA MEGLA VZNE-MIRJA PREBIVALSTVO

Liege, Belgija. — Podobna meglu, kakoršna je pred tremi tedni umorila 67 oseb, se je sredi tega tedna vlegla zopet po tej dolini. Poročila govore, da je več oseb zbolelo na pljučih in v vratu, kar so bili zadnjič simptomi zastrupljenja.

POŽAR NA LETALIŠČU

Chicago, Ill. — Na letališču v Palwaukee, 20 milj severno od Chicago, je v sredo izbruhnil v hangerju požar, ki se je tako hitro razširil, da je bilo mogoče rešiti samo dva aeroplana, dočim je 17 drugih uničil ogenj.

TOVARIŠEV IŠČEMO

O priliki socialističnega kongresa so katoličani nekega francoskega mesta nabili polno letakov sledeče vsebine: "Iščemo socialistov in komunistov za negovanje gobaveev, jetičnih in drugih bolnikov z nalezljivimi boleznimi; dalje za vzgojo domačinov v Novi Zelandiji, za odgojo Eskimov in za civilizacijo kanibalov — brez zavarovanja proti nevarnostim in brez honorarja..."

ŽALOSTNE ŠTEVILKE

Češki listi poročajo, da je letos še pred koncem jesenskega porotnega zasedanja bilo v češkoslovaški republiki obsojenih na smrt 40 zločincev. Ta številka zaznamuje neko letno povprečno število smrtnih obsodb, tako da je bilo v 12 letih obstoja republike obsojenih na vislice okoli 500 zločincev.

Opčinah nad Trstom.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Opčinah nad Trstom.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Opčinah nad Trstom.

Opčinah nad Trstom. Grozna nevihta se je zbrala nad njim z bliskom in gromom, on pa je stal liki hrast s puško z nasajenim bajonetom v desnici.

Na potovanju.

Novoporočnica iz Amerike se vozita v gondoli po Velikem Kanalu; v Benetkah kajpak, drugih Velikih Kanalov ni. Dražestna plavalosa nevesta vpraša svojega mladega, krepkega moža, ki je pravecni vzor sodobnih ameriških sportnikov: "Povej mi, dragi, kje smo?" "Vzorni dečko vzame iz žepa beležnico, ki je popisana s številkami in datumi, in se poglubi v čitanje. Čez nekaj časa pravi z ljubečim glasom: "... dvaindvajsetega ... trindvajsetega ... petindvajsetega ... petek, šestindvajsetega ... to so Benetke, dragica ..."

Konec počitnic.

Počitnice imajo tudi svojo neprijetno stran. — Kakšno pa? — Da morajo ljudje občudovati fotografije, katere so napravili njihovi prijatelji med počitnicami.

Na plaži.

Grad, ki si ga napravila iz peska, je zares lep. Navadno se taki gradovi sesujejo, če sedem nanje, na tem pa sedim trdno. — Seveda, teta, ker sem zakopala v pesek strica, ko je zaspal.

Da ne bodo noge zaspale.

Trgovka: Te nogavice bi vam zelo priporočala, milostljiva gospa. Kupovalka: Toda prosim vas, barva je prekriceča. Trgovka: To je baš prav, vam vsaj noge ne bodo mogle zaspati.

V pisarni.

Celo uro preporno prihajate? Kaj naj to pomeni? — vpraša šef obveznega uradnika. — Oprostite, gospod šef, tramvaj me je povozil. — Bežite no, kaj pa čevkate! Kdo vam bo verjel, da traja to celo uro.

V šoli.

Tonček, če vam dajete vaše krave dnevno 30 litrov mleka in če porabite sami od tega tretjino, koliko mleka prodaste? — Gospod učitelj, tega vam ne smem povedati, ker so mi doma prepovedali.

Znano ime.

Moj nečak je odpotoval pred leti v Ameriko poskusiti srečo. — In se ni izgubil tam? — Izgubil se je, toda takoj so razpisali 1000 dolarjev nagrade onemu, ki ga najde.

slej obešenih le 6 obsojencev.

Ostalim je bila kazen spreminjena v dosmrtno ječo. (Konec prih.)

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 4 Nedelja — Ime Jezusovo.
- 5 Ponedeljek — Simon Stilit.
- 6 Torek — Razglašenje Gospodovo.
- 7 Sreda — Lucijan.
- 8 Četrtek — Severin.
- 9 Petek — Julijan in Bazilisa, muč.
- 10 Sobota — Viljem.

Rev. K. Zakrajsek:

PRVA NEDELJA PO NOVM LETU

V priliki o vinogradniku, ki je najemal delavcev za svoj vinograd, je Gospod Jezus lepo pojasnil namen človekov na zemlji. Svet je vinograd Gospodov. Človek je delavec v tem vinogradu, ki naj dela in služi Bogu, zato da mu bo na večer življenja imel kaj plačati. Kaj pa naj človek dela in kako živi, pa mu je Bog globoko vtisnil že v dušo, ki se pojavlja v glasu njegove vesti.

1. Vest je glas božje postave v človeški duši, ki neprestano govori vsakemu človeku celo njegovo življenje, da mora dobro delati in hudega se varovati. Kar poslušaj pred vsakim dejanjem, pa boš zasljal v svoji duši ta glas, ki te bo bodril, da ga stori, ako je dejanje dobro, ki te bo svaril, da ga ne smeš storiti, ako je slabo. Zato mora vsak človek, kristjan ali pogan, veren ali neveren, uravnati svoje življenje najprej po tem glasu.

Ta glas je tudi strog sodnik takoj po vsakem našem dejanju. Kako nas pohvali, ako je bilo dobro. Kako kriči na nas in nas muči, ako je bilo slabo. Da, strog orožnik je, ki je že marsikakega hudodelca sam prital pred sodišče, ali ki je že marsikom potisnil samomorilno orožje v roke.

Zato je kako dejanje grešno samo takrat, kadar je bilo storjeno ali opuščeno proti glasu vesti.

2. So pa slučajji, ko vest sama dvomi o kakem dejanju, ali je prav ali ne. V tem slučaju je pa naša dolžnost, da skušamo po natančnejšem premišljevanju izvedeti, kaj je bolj verjetno, da je prav, in kaj ne. Ako vest vključ temu ne najde zadostnega odgovora, potem si moramo poiskati modrih svetovalcev, o katerih vemo, da nam bodo mogli in hoteli prav svetovati in nam urediti našo vest. Ako pa ne moremo iskati teh, potem imamo zglede drugih svetih in vestnih ljudi, ki nam služijo lahko za pojasnilo. Pred vsem zglede božjega Zveličarja samega, Marije, svetnikov. Katolikom je v tem pred vsem na razpolago dušni vodnik — spovednik.

3. Ali pa vest vselej prav pove? Vsaka vest pove gotovo, da moramo delati dobro in se verovati zlega. Drugače se pa tudi vest lahko zmoti.

So ljudje, ki imajo pretanko vest, ki jim celo dovoljene stvari prepoveduje, malenkostne prestopke slika kot velike. Imenujemo jih skrupulante. Ti so dolžni poiskati si modrega spovednika in se popolnoma prepustiti njegovemu vodstvu.

So pa tudi ljudje, ki nimajo vesti, ali kakor pravimo, imajo "kosmato" vest. Taka vest dovoljuje vse, tudi zločine, in na vse molči, vsaj navidez. To so ljudje, ki so z grešnim življenjem zamorili glas svoje vesti ali so ga tako uspavali, da se zdi, kakor da bi ne imeli vesti. Taka vest je največja nesreča za človeka. Takega človeka bo taka vest zapeljala v strašne zločine, morda celo na vislice.

Skrbimo za to, da bomo imeli glas vesti vsikdar čist in jasan. Izprašujmo si jo vsaki večer o življenju čez dan. Pred vsem pa ne pozabimo, da je vest naš najboljši prijatelj in svetovalec, ki hoče samo naše dobro, da je pa tudi najhujši rabelj za vsakega, ki ga ne posluša. — Amen.

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Razorožitev prebivalstva v goriskih pokrajinah

Vsi tržaški listi zelo obširno poročajo, kako so se vestno izvršile vse odredbe goriskega in tržaškega prefekta, ki so se glasile, da mora prebivalstvo goriske okolice in še nekaterih bližnjih vasi v 24 urah izročiti vse orožje in municijo. Tržaški "Piccolo" seveda prav po fašistično natveza, kako je bilo slovensko prebivalstvo oboženo in založeno z razno vrstno municijo in da je bil pač že skrajni čas, da je prišlo do tega, ker da je bilo mnogo tega orožja in municije pravljenega za nadaljne napade na fašistične osebe. Nadalje "Piccolo" hinavsko pohvali prebivalstvo, kako je disciplinirano in da je "rade volje" in brez vsakega ugovora oddajalo vse, še stare spominke zanimivosti in spominško orožje, ki se ga pač več ne more uporabljati ne za napad, ne za obrambo.

Zopet umor pri Sv. Luciji

Trgovec Fonda iz Sv. Lucije se je po noči vračal na svoj dom k Sv. Luciji v družbi svoje žene in otroka. Nenadoma mu je prestregel pot neznan mladenič, ki je takoj pomeril vanj s puško in sprožil proti

oba zadel, da je na mestu obležal mrtev. Vse je že zopet bilo na tem, da se obdolži slovensko prebivalstvo, da je v svoji upornosti streljalo in zopet zakrivilo političen umor. K sreči so pa nedaleč od tam našli mrtvega mladeniča Matijo Del Osta, ki se je sam ustrelil. Ugotovili so potem, da je on radi maščevanja streljal na Fonda, ker ga je pred dvema letoma odslovil iz službe.

Aretacije v Postojni

Iz Postojne prihaja poročilo, da so aretirali v Postojni 15 oseb, katere so odpeljali v Trst. Med aretiranci je znani hotelir Paternost in njegov čez 70 let stari oče. Navsezgodaj v jutro so pridrveli detektivi in po obema povpraševali. Bila sta oba še v postelji. Takoj sta se morala obleči in odpeljali so jih v Trst. Zalosten je bil pogled na sivolasega starčka, ki je, opirajoč se na palico, počasi korakal med detektivi kakor zločinec. Govori se, da jih iz Trsta odpeljejo v Koper, kjer je jetnišnica za politične osumljence.

Kriza v Trstu

V Trstu vlada že dalj časa velika gospodarska kriza in prebivalstvo je z veseljem po-

zdravilo Mussolinijev ukrep, po katerem morajo vsi trgovci svoje blago prodajati po strogo znižanih cenah. Trgovci so s tem utrpeli velikansko izgubo 1.500.000 lir. To je žrtev, ki jo tudi tržaški trgovci težko utrpijo. Morajo se pa udati, ker mestni stražniki in organi javne državne varnosti strogo nadzorujejo vse trgovine. — Redukcija plač je zadela v Trstu preko 30 tisoč družin, to je nad 100.000 oseb.

Požar

V Trebach pri Trstu je nenadoma začelo goreti v šolskem poslopju. Ko je šolski čuvaj opazil ogenj, je takoj o tem obvestil orožnike in gasilce, ki so ogenj pogasili. Ogenj je nastal zaradi slabe peči.

Novo odredbe

Učiteljstvo obmejnih krajev je bilo pozvano k šolskemu skrbniku Mondinu, ki jim je izročil iz Rima došla nova navodila, kako se naj uspešno uči šolsko decu v obmejnih krajih.

Tatvine

Kljub temu, da je v Puli vse polno organov javne varnosti, se dogajajo v mestu tatvine, in večkrat prav drzne tatvine. Nedavno sta bili okradeni dve večji trgovini. Aretirana sta bila dva regnikola, katerega domači imeli na sumu. Izkazalo se je, da imata že vse številnejše obteženo vest, kakor bi ju kdo sodil. Orožniki so do sedaj vedno iskali storilce med domačini. Po deželi je ravno tako vse polno orožnikov, a revnim istrskim seljakom vedno kaj zmanjka. Zdad enemu ovce, koze, voli. Menda orožniki gledajo in lovijo bolj besede domačinov, kakor pa tatove in roparje.

PROTI MRTVICI

Mrtvica (nekateri pravijo napačno po nemškem "spalna bolezen") je bolezen, ki jo povzroča ubadanje neke muhe "Tsetse". Cele pokrajine v Afriki so radi te bolezn brez prebivalcev. Človek, ki je bil pičen, spi in spi, hira in se vlačič okrog kakor mrlič, dokler ga smrt ne reši. — Misijonarji so ugibali, kako preprečiti to nesrečo. Drugega sredstva ni bilo, kakor da so golazen uničevali, kar se jim je deloma že posrečilo. Zadnji čas so pa zdravniki iznašli tudi neko zdravilo, ki je imelo ugodne uspehe.

Kdor se brani časopisa, ta se brani znanja in to v lastno ikodo.

NAZNANILO!

Prejeli smo

MOHORJEVE KNJIGE

ZA LETO 1931.

Zbirka vsebuje sledeče knjige:

1. Koledar za leto 1931.
2. Slovenske večernice, 83. zvezek.
3. Zgodovina slovenskega naroda, 9. zvezek.
4. Zajedavci.
5. Mati.
6. Življenje svetnikov, 7. zvezek.

Cena za vseh 6 knjig skupaj je s poštnino vred:

\$1.25

Naročili smo jih le omejeno število, zato kdor jih želi, naj takoj piše po nje na:

Knjigarna Amer. Slovenec
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

TO IN ONO

NA KRIVI POTI

Komunistični pisatelj Panait Itsarti, ki se je mudil 16 mesecev v Rusiji, da bi proučeval ondote razmere, je postal nezprosen kritik sovjetskega sistema, ne da bi se bil svojemu komunistično - revolucionarnemu staležu odpovedal. Njegove izjave so torej tem več vredne. V svoji knjigi "Aufsacher Bahn", ki je izšla v Monakovem, označuje sovjetske birokrate čisto odkrito "malovredna druhal, sodrga, (elendes Gesindel), "morivce" itd. "Ti ljudje smrdje same laži in hinavščine (Stinken vor Lüge und Heuchelei)". "O socializmu ni govora več" — nadaljuje pisatelj, "to je strahovlada." Nastala je neka kasta, vsa nora na fordizem, na parfum, na pariške toalete; kasta, ki se je v nji zbrala mlada generacija polna fraz nameste idej. Bodočnost je ubita, kajti ti mladiči so leni do mozga."

ŠTEDNJA

Nekoč sta se peljala angleška pisateljica Oliver Doguerthy in George Moore z železnico po Škotskem. Moore, ki je zaljubljen opazoval lepo pokrajino, je nenadno vzkliknil: "Bogme, dal bi 10 funtov šterlingov, če bi vsaj pet minut lahko občudoval ta razgled!" Doguerthy ni odgovoril ni besede in je samo potegnil ročaj zasilne zapore. Vlak se je ustavil. Doguerthy je pojasnil prijatelju: "Prištedil sem vam pet funtov. Plačali boste samo 5 funtov globe, ker ste ustavili vlak brez tehtnega vzroka."

PRASTANOVALCI AMERIKE

Angleški raziskovalec Erich Thompson je prišel do zaključka, da sta bili nekoč Amerika in Azija zvezani po ozkem kopnem. Po tej poti so prišli prvi ljudje v Ameriko. Ti prvi osvajačji so bili v sorodstvu z zapadnoevropskim paleolitičnim človekom. Seličar se je morala izvršiti v kvarterni dobi. Toliko je gotovo, da je bila v Ameriki že pred 3000 leti stara kultura, in sicer v Mehiki. Nekaj edinstvenega v zgodovini je dejstvo, da so Mayi okoli l. 870 po Kr. prostovoljno zapustili svoja visokokulturna mesta in odrinili v Yucatanško divjino.

Polagoma je tu nastala nova država, ki so jo potem zavojevali Mehikanci. Zakaj je ta narod zapustil svoja lepa mesta, ni znano, a raziskovalec Thompson meni, da je bila zemlja tako izčrpana, da ni mogla več prehranjovati prebivalstva.

DOLGA NOČ

Na vseučiliški kliniki v Leningradu se je dogodila nedavno nenavadna senzacija. Iz dolgoletnega spanja se je prebudil vojak Mihajl Lukjanov, gardnega grenadirskega polka, ki je bil l. 1915. ranjen v glavo na nemški fronti in je od tedaj spal vse do letos. Ko mu je bilo 24 let, je bil ranjen ter je po operaciji v bolnici zapadel v letargično spanje. Prišla je prva revolucija in Lukjanov jo je prespal; tudi ob oktobrski revoluciji se ni zbudil. V kliniki so ga držali vsa ta leta kot zanimivo redkost ter ga opazovali in umetno hranili. Pretekli teden se je začel stegovati in dajati od sebe vse znake, da se bo prebudil. Zdravniki so ugotovili, da je popolnoma zdrav in so mu po treh dneh, ko je bil že prebujen, dovolili, da je vstal s postelje. Niso mu pa povedali, koliko časa je spal in Lukjanov je imel dojem, da se je zbudil po normalnem spanju. Čudil se je, da so ga prenesli

DRUŠTVO SV. VIDA
št. 25, K. S. E. J.
CLEVELAND, O.
Leto 1930.

- Predsednik, Anton Škull, 1099 E. 71st St.
- Podpredsednik, Anton Strniša.
- Tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.
- Zastavonoša, John Modic.
- Zapisnikar, Joseph Zakrajsek.
- Blagajnik, Ignac Stepic.
- Nadzorniki: Leo Kushlan, William Vratar; Jacob Korenčan, Anton Frankovic.
- Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin, 9020 Parmelee Ave.
- Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.
- Zdravniki, Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman in Dr. L. J. Perine.
- Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.
- V društvo se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta.
- Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtne zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine.
- V društvo se sprejemajo tudi otroci do 16. leta.
- Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

SREČNO NOVO LETO

želim vsem prijateljem in znancem.

ANTON MAHNE

CHISHOLM, MINNESOTA.

ROJAKI IN ROJAKINJE

PRISTOPAJTE

PRVI IN NAJSTAREJŠI SLOVENSKI PODPORN ORGANIZACIJI

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 37. leto.

V tem času je izplačala že nad \$4.000.000.000 skupnih podpor. Skupno število Jednotnega članstva znaša okrog 35.000. — Skupno premoženje pa nad \$2.500.000.000. — Ista vam nudi različno in zelo ugodno zavarovanje za vas ter za vašo družino.

Vprašajte za pojasnila kakega tajnika ali tajnico našega krajevnega društva v vaši naselbini.

Za informacije glede ustanovitve novega društva se pa obrnite na glavnega Jednotnega tajnika na sledeči naslov:
Mr. Jos. Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

KATOLIŠKI SLOVENC! PRISTOPAJTE V KATOLIŠKO JEDNOTO!

po drugo bolnico, ter spraševal po svojih tovariših. Ko pa je hotel vedeti, kakšen je položaj na fronti, so mu z veliko težavo dopovedali, kaj se je zgodilo med njegovim spanjem. Rekli so mu, da je star zdaj 39 let in vojak je obžaloval, da je zamudil toliko let svojega življenja, ki bi jih bil lahko drugače porabil. Mož ni vedel, da je prespal najnesrečnejša leta. Po uradnem naročilu so ga nato z avtomobilom prepeljali po Leningradu, da vidi, kakšen dojem bo nanj napravilo mesto. — Lukjanov je bil močno razočaran in je dejal, da je bil Petrograd dalek lepši nego je Leningrad. Dalje ga niso spraševali, boječ se, da ne bi mož razkldal svojih prepovednih nazorov in bi se zanj začela zanimati državna politična uprava. Prebujenec je močno nezadovoljen s stanjem stvari v Rusiji in pravi, da mu je ne-

pojmljivo, kako se je mogel svet tako strahovito zanemariti in zakaj policija trpi tako zanikrnost.

14-LETNI GIMNAZIST — ROPAR

Ko se je vračala žena znane berlinskega botanika prof. Rehrenda domov, jo je na stopnišču napadel 14-letni fant in jo pozval z naperjeno pištolo, naj dvigne roke. Gospa Rehrendova je v strahu kriknila, mladi ropar je ustrelil, ne da bi jo za srečo zadel, nato zabegal v jedilnico in se tam zabarikadiral. Preden so ljudje utegnili sobo odpreti, si je pognal kroglo v srce in so ga našli že mrtvega. Policija je dognala, da je šlo za sina visokega železniškega uradnika in gimnazista, ki se je bil v zadnjih mesecih vdal pusto-lovskemu življenju.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi Knjigarna Am. Slovenca.

SLOVENSKI MOLITVENIKI

- "BOGU KAR JE BOŽJEGA", priredil F. S. Finžgar, Zelo pripraven molitvenik za moške, zl. obreza... 85c
- KAM GREŠ, trde platnice z zlato obrezo..... 1.00
- MOLITE BRATJE, velik tisk, zelo pripraven za starejše ljudi, vendar primerne oblike za moške za v žep. V usnje vezan z zlato obrezo..... 1.25
- Rudeča obreza 85c
- MOLITVENIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE:
 - V platno vez., zlata obreza..... 75c
 - V usnje vez., zlata obreza 1.00
 - Vatirane platnice, zlata obreza 1.25
 - Bele koščene platnice, zl. obreza..... 1.25
- MARIJA VARHINJA:
 - V platno vezan 75c
 - Fino usnje, vatirane platnice 1.50
- NEBESA NAŠ DOM:
 - V platno vezan 75c
 - Fino usnje, vatirane plat., zl. obreza 1.50
- OČE NAŠ: Vatirane platnice, zlata obreza..... 75c
- Bele koščene platnice, zlata obreza..... 75c
- RAJSKI GLASOVI: V platno vezan 75c
- Fino usnje vatirane plat., zlata obreza..... 1.50
- SLAVA MARIJI, sestavljen in spisal P. Kazimir Zakrajsek. Debeljši tisk, zlata obreza, vezan v usnje pripravnne oblike za v žep..... 1.00
- SVETA URA: V platno vezan 85c
- V fino usnje, zlata obreza 1.50
- SVETA POMLAD: Lepo vezan, zl. obreza..... 75c
- VODITELJ V SREČNO VEČNOST: V platno vezan 75c
- ZDRAVA MARIJA, molitvenik lepe oblike izdelan in vezan na več načinov in stane:
 - Male oblike, zlata obreza 85c
 - Večja oblika, zlata obreza 1.00
 - Bele koščene platnice, zlata obreza..... 1.00
 - Zlate platnice 1.50
 - Vež., rdeča obreza 75c

HRVATSKI MOLITVENIKI

- SLAVA BOGU, fine usnjate vatirane platnice, zl. obr. 1.75
- UTJEHA STAROSTI, fino vezan, zlata obreza..... 1.50
- VRTIČ GOSPODINJI, usnjate vatirane platnice, zlata obreza, pripravnne oblike za v žep..... 1.50
- Koščene platnice, zlata obreza 1.50
- ZVONČEC NEBEŠKI, fine usnjate platnice, zlata obreza 1.50

ANGLEŠKI MOLITVENIKI

- THE DEVOUT CHILD, (za otroke), male oblike... 15c
- Boljša vezava s sliko na platnicah 25c
- LITTLE COMMUNICANTS PRAYER BOOK, (za otroke) 45c
- MANUAL OF CATHOLIC DEVOTIONS, (za mlajše in starejše), zlata obreza 1.00
- KEY OF HEAVEN, (za mlajše in starejše), v usnje vezan, zl. obreza 75c
- V boljše usnje vezan, zlata obreza 1.00
- Fino usnje, mehke vatirane platnice 1.50
- Koščene platnice, zlata obreza, z lepo sliko na platnicah 1.50
- Koščene platnice, s sliko na platnicah, znotraj na platnicah vdelen lep križ, lep molitvenik..... 1.75
- THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE, v fino usnje vezan, zlata obreza 2.50
- Usnje, rdeča obreza 2.00

Ko naročate molitvenike, vedno omenite, kako vrsto vezavo želite, da bo tako mogoče po želji ustreci vašemu naročilu. Naročilom je pridjati potrebni znesek v Money Order, bančnem draftu, v znakah, ali v gotovini. Vsa naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22ND STREET, CHICAGO, ILL.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Ves ta čas namreč, ko se ji je mešalo, ni govorila drugega kakor o meni, in razkrila se mi je tajna bojazen njenega srca — da ne bi naenkrat več maral za njo, da je ne bi zapustil, da me ne bi "dekletc" tako je namreč rekla Liliji, ki je bivala daleč za morjem, z njenim čarom zvalila nazaj; taka je bila vsebina njenih blodenj. Naposled se ji je pamet vrnila in vprašala me je:

"Kako dolgo sem že bolna, mož moj?" Povedal sem ji in ona se je nasmejala. "In ti si mi ves čas stregel in v tako grdi boleznici?"

"Da, Otomi, stregel sem ti." "Kaj sem storila, da si tako dober do mene?" je zamrmrala. Nato pa je naenkrat začela kakor od bolečine, katero ji je prizadejala neka grozna misel, ki ji je šinila v glavo, in je zavpila:

"Zrcalo! Hitro, prinesite mi zrcalo!" Podal sem ji ga; vzdignila se je na komolec in si je pri medli svetlobi zasence sobe skrbno pregledala obraz: nato je izpustila ploščo iz zgledenega zlata in se s slabotnim, a srečnim krikom zgrudila nazaj.

"Bala sem se," je rekla, "da sem grda postala kot vsi oni, ki se jih je bolezen lotila, in da me boš nehal ljubiti; potem bi bilo bolje, da bi umrla."

"Sram te bodi," sem dejal. Mar misliš, da more pešičica brazgotin pregnati ljubezen?" "Da," je Otomi odgovorila, "taka je pač ljubezen moških; ni taka ljubezen kot je moja, mož moj. Da bi se mi koze poznale, o, mraz me spreleta ob sami misli, tekem enega leta bi me sovražil. Morebiti bi se ne zgodilo tako z drugo žensko, zalim dekletom od tam daleč, ampak mene bi sovražil. Ej ne, saj vem; vem pa tudi to, da ne bi mogla živeti, ako bi čutila, da me sovražiš. Oj, hvaležna sem, hvaležna."

Nato sem jo pustil za nekoliko časa samo; žudil sem se silni ljubezni, ki jo je gojila do mene, in ugibal, ali je bilo kaj resnice v njenih besedah in ako bi moglo biti moško srce tako nehalno in tako podlo. Pa recimo, da bi bila Otomi sedaj taka kakor jih je bilo toliko, ki so hodile po tenoktitanjskih ulicah, namreč polna odurnih brazgotin, brez las, s slepimi pobeletimi očmi, ali bi se ji potem umikal? Ne vem, samo hvalim Boga, da ni dal moje stanovitnosti na tako preskušnjo. V tem sem pa prepričan: ako bi bil jaz postal gobav, Otomi bi se mi ne umikala.

Tako je Otomi okrevala od hude boleznici in kmalu potem je kuga zapustila tenoktitanjsko mesto. Sedaj sem moral misliti na obilico drugih reči, kajti izvolitev Guatemoka — mojega prijatelja in pobratima — za cesarja je pomenila zame povišanje; postal sem poveljnik najprve vrste in glavni svetovalec na njegovih posvetovanjih in zborovanjih. V njegovi službi si nisem prizanašal, temveč sem delal noč in dan, da bi pripravil mesto za obleganje; urejeval in vezbal sem čete, posebno vojsko otomjskih rodov, katera se nam je pridružila močna dvajset tisoč mož, kakor so nam bili obljubili. Delo je bilo v resnici naporno, kajti tem indijanskim rodovom je manjkal red in disciplina in močna edinost, brez česar so njihovi tisoči v vojni z belimi ljudmi malo zalegli. Tudi je vladala velika zavidnost med njihovimi voditelji,

katero je bilo treba odpraviti; celo jaz sem bil predmet zavidnosti nekaterih. Mnogi rodovi so dalje porabili priliko, ko so Azteki bili v takih nadlogah, da so se otresli njihovega zavezništva ali podložništva; in ako se tudi niso pridružili Špancem, so ostali nevtralni in čakali izida vojne. Vzlic vsemu temu smo delali dalje; razdelili smo vso vojsko po evropskem načinu na polke in vsakega postavili na njegovo mesto, vezbali vojake v boljši rabi orožja, zalagali mesto z živežem za slučaj obleganja in izgnali iz mesta mnogo nekoristnih ust. Samo en človek je bil v Tenoktitanu, ki se je pri vseh teh nalogah še več trudil in mučil kot jaz, in ta je bil cesar Guatemok, ki ni poznal počitka ne podnevi ne ponoči. Jaz sem celo poskušal narediti smodnik s pomočjo žvepla, ki so ga prinesli iz žrela ognjenika Popocatepetla; ker pa nisem imel nobenega znanja o tej stvari, se mi ni posrečilo. Sicer bi nam pa tudi kaj malo koristilo, ako bi bil uspel; ker nismo imeli ne pušk ne topov in jih nismo znali vlivati, bi ga k večjemu lahko rabili, da bi podminirali ceste in vrata, in morebiti za granate, da bi jih metali z roko.

Tako so minevali meseci, dokler se niso vrtnili ogledniki s sporočilom, da prihajajo Španci v velikem številu in z njimi neštivilne čete zaveznikov.

Hotel sem poslati ženo Otomi k njenemu ljudstvu, kjer bi bila bolj varna; ona pa se mi je prezirljivo nasmejala in rekla:

"Kjer si ti, tam bom jaz, mož moj. Kaj, kdo bi mogel trpeti, da bi se ti podajal v smrtno nevarnost, da bi morebiti našel njeega, a jaz ne bi bila zraven tebe, da bi umrla s teboj? Ako bele ženske tako ravnajo, naj le, dragi; jaz ostanem tukaj pri tebi."

SEDEM IN DVAJSETO POGlavJE.
Padec tenoktitanjskega mesta.

Kortez je ob morski obali zbral novo vojsko. Čez morje je prišlo mnogo ljudi vse mogoče vrste in se pridružilo njegovim praporom; pridobil si je tudi novih zaveznikov med domačini, katerih je bilo na tisoče in tisoče. Nato je odinil iznova proti notranjim krajem in je kmalu po božiču ustanovil glavno taborišče v Tezkuku v mehiškem dolini. To mesto leži blizu jezera in je od Tenoktitanu oddaljeno več milj; ker pa je ležalo hkratu ob meji ozemlja njegovih zaveznikov Tlaskalancev, mu je bilo najbolj pripravno kot vojno izhodišče in oporišče. Te pričela ena najgroznejših vojn, kar jih je bil svet videl. Divjala je osem mesecev in ko je bilo naposled konec, je bil Tenoktitan in z njim mnogo drugih lepih, procvitajočih mest kup očrnelih razvalin, večino Aztekov je pobral meč in lakota in njihovo ljudstvo je bilo strto za vedno. Ne bom opisoval podrobnosti tega boja; ako bi to storil, bi te knjige ne bilo ne konca ne kraja, jaz pa moram pripovedovati svojo lastno zgodbo. Zavoljo tega jih prepustim pisateljem zgodovine. Zadostuje naj, da povem, da je imel Kortez načrt, da uniči poprej vsa Aztekova podložna in z njimi zvezana mesta in rodove, preden bi se lotil Mehike, kraljice lepe doline; in ta načrt je začel izvajati s toliko večestvo, hrabrostjo, točnostjo in vztrajnostjo, kakršne ni izlepa pokazal noben poveljnik izza časov Cezarja.

TRI NAJNOVEJŠE PLOŠČE

RAVNOKAR IZŠLE!

- 25147—Deklica pri studencu, Blede luna, Krnjev in Gostič75c
- 25148—Pa moje ženke glas, Potrkan ples, Frances Cerar in A. Šubelj.....75c
- 25149—Slovenska narodna koračnica, Kranjski valček, slov. kmečka godba75c
- DRUGE SLOVENSKE PLOŠČE**
- 25105-F—Kak ribcam dobro gre, Ciganski otrok, petje, Udovič in Lavše75c
- 25106-F—Al' me boš kaj rada imela, Ljubca moja, kaj si strila, petje, sestri Mihilič.75c
- 25107—Dobro jutro, ljubca moja, Ko dan se zaznava, žensko petje, duet.....75c
- 25108—Od kje si deklet ti doma, valček Zgaga polka, Lovšin, harmonika75c
- 25109—Je pa davi slanca padla Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madič.....75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila, Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madič.....75c
- 25111—Leži, leži ravno polje, Dobro jutro, hišni očka, petje zbor "Domovina".....75c
- 25112—Oh, ura že bije, duet, Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše.....75c
- 25113—Iz dolenskih gorik, polka, 25114—F— Dekleta v kmečki brivnici, Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman.....75c
- 25115—F— Jest pa eno ljubco imam, Imam deklet v Tirolah, Udovič in Lauše.....75c
- 25116—Dobro srečo za kravo rdečo, Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman75c
- 25117—Selsko veselje, Ljubca je videla, ženski duet75c
- 25119—K oknu pridi, Zora Ropas in A. Šubelj, S'noč sem pri eni hiši bil, R. Banovec in A. Šubelj.75c
- 25120—Pod okence pridem, Ropas in Šubelj, Ko so fantje po vasi šli, Ropas-Banovec-Šubelj.....75c
- 25122—Tam za goro zvezda sveti, Naša kri, moški kvartet Adria z Dajčman godbo...75c
- 25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo, Planinarica, pevski zbor Domovina75c
- 25124—Moji tovariši so me napravili, V Šmihelu jaz hišo imam, duet Udovič in Louše...75c
- 25125—Dober večer, ljubo deklet, Moja kosa je križavna, duet Banovec in Šubelj...75c
- 25126—Vetrček po zraku gre, Kaj sem prisluzil, Udovič in Lauše75c
- 25127—Brez cvenka in brez soli, Predpustna, kom. scene, pevci Adrije, Hoyer trio...75c
- 25128—Katarina, polka, Moja ljubca, valček, Hoyer trio75c
- 25129—Gozdni valček, Veliki godec, polka, igra Hoyer trio.....75c
- 25130—Velikonočna, 1. in 2. del, duet, moški in ženski gl...75c
- 25131—Lovska, Kdor hoče furman bit, ženski duet75c
- 25132-F—Na morju, 1. in 2. del, pojejo pevci Adrije, igra Hoyer Trio75c
- 25133-F—Prodana nevesta, Oj dobro jutro junfca75c
- 25134-F—Kranjski Janez v New Yorku, 1. in 2. del, zelo zanimivo in humoristično75c
- 25135-F—Večerni valček, Hopsasa polka, Hoyer Trio75c
- 25136-F—Po gorah grmi in se bliska, duet, Na klopci sva sedela, duet75c
- 25137-F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor, Škrjanček, narodna — Vičar tenor75c
- 25138—Vesela Urška, valček, Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč računamo od vsake plošče po 5c za poštino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za troške 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West 22nd Street. Chicago, Ill.

MILWAUČANJE IN WEST ALLIČANJE POZOR!

Vse slovenske Viktor in Columbia plošče, katere so navedene v oglaših v tem listu se dobijo v prodajalni

Podružnica Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Pojdite po plošče tja, da jih obenem slišite, kakšne so.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Naj upa, ako — upa Tone Podgoričan piše "Opazke iz Clevelanda", g. Anton Garden pa "Opazovanja". To je že tako, kakopak. Gosp. Garden je bolj v višji politiki, g. Podgoričan pa hoče biti v višji polemiki. Kakopak. Sam na sebe težko kdo pozabi, bogami, tudi jaz ne pozabim. Je že tako, kakopak. Piše g. Tone Podgoričan, ko je opazil:

"Zastopniki treh cerkva (katoliške, judovske in protestantske), ki so prišli v Cleveland, da nam povedo, zakaj verujejo v Boga, so soglašali v enem, namreč, da je povsem mogoče, da bo Clarence Darrow (ki je prišel povedat, zakaj ne ve nič o Bgu) koncem koncev 'zveličan', kar pomeni toliko, da se mu bodo mogoče vendarle odprla vrata v raj na 'onem svetu'. To pa zato, ker je drugače dober človek in človekoljub. Kako se Darrow počuti zdaj, ko so mu dali toliko tolažbe, ne vem, povem vam pa, da je meni hudo odleglo. Od veselja ne vem kaj početi. Saj tudi jaz nisem baš napačen človek in nekaj humanista je tudi v meni . . . Trošt imam zdaj . . . Če mi le kdo tega upanja ne vzame . . . n. pr. kakšen 'Hehe' . . .?"

Z Darrowom je torej O. K. On sicer nič ne ve o kakih nebesih, ampak mogle bi biti, in po spritju treh verskih skupin ima Darrow pegoje za nebesa. G. Tone Podgoričan sicer pravi, da ni nobenih nebes, ker po smrti je vse tobuhobu, nirvana, ništa više, ampak on sam pravi, da ni napačen človek in nekaj humanista je v njem . . . kar je vrlo dobro, saj sam tako pravi. Nekaj upanja bi toraj bilo, ako upa na nekaj, o čemur trdi, da ni, in upanja bi bilo, ko bi ta šmentani "Hehe" ne bil, ki bi utrudil vzeti to upanje. Ta grdi "Hehe" se piše za Trunka, saj niste klade. Argot, človek bi lahko še ofarten postal. Pomislite, g. Podgoričan je tak, da ima vse pegoje za — nebesa, ampak ta "Hehe", ta Trunk . . . ta bi mu lahko vrata prav pred nosom zaloputnil. Mora biti grda grdoba, ko niti upanja ne pripusti komu, ki upa na nekaj, o čemur pravi, da ni-kjer ni. Sama narava naj nas varuje pred tem šmentanim in hudobnim "Hehejem".

Roba me spominja na resničen dogodek iz l. 1909. Jeseni sem se vozil na parniku "Cincinnati" v Ameriko. V kabini sva bila skupaj z nekim ruskim Židom. Niti besede nisva spregovorila. Po par dneh mi pove poljski duhovnik, ki je bil tudi na parniku, da ima ta Žid, kakor mu je zaupal, pred menoj velik strah. Strah in groza je na Žida prešla, ker, kakor je rekel, jaz molim v kabini, in s takim molenjem bi znal njega, Žida, zapanati ali kaj. Res me Žid niti pogledati ni upal. "Hehe" je Trunk, ampak drugi so le za kak pomilovalen he, he . . . taki duševni siromaki so.

Politična pesem.

Ni ravno vedno kaka politika v najožjem pomenu, ako je govor o kaki politični pesmi. Gre bolj za neko udejstvovanje v javnosti, in tu so nasprotstva, toraj le neka politična nasprotstva. Pesem ni mila in mehka in sladka, kakor kaka izpod luninega svitla in iz tihe noči, pesem v politiki in javnem prerivanju je resasta, osona, hripava, odurna. Med privrženci krščanskega svetovnega naziranja in materialisti je pač nasprotje, kakopak. Refren pesmi na krščansko stran se glasi: humbergari, huligani . . . hinavci. Čim krepkeje, tem bolj izdatno, menijo taki — pesniki. Tako je v Chicagi, kjer gre za svetovna naziranja. Drugje, n. pr. v Clevelandu, vsaj v nekih krogih ne gre toliko za svetovne nazore, gre bolj za vpliv v javnosti. Na kaki konferenci za zedinjenje se postavi skupen program za — prosveto, kulturno delo. Ko pa se stvar zasučje bolj na politično stran, in se prikaže ribanje za vpliv, je pa v pesmi tudi isti refren: humbergari, huligani . . . Delo za omiko in oliko in prosveto? Hm?

Preostro pa ne smemo soditi. Ni samole avstrijski parlament pred vojno silno podival, da je postal prava beznica, tudi druge se izpremeni parlamentarno "delo" v navaden pretep. Celo drugače mrzlemu in togemu Angležu večsah izpodsre, ako je n. pr. res, da je zadnjič celo predsednik angleške vlade, MacDonald, zakašljal na sitne torije vrlo robato, ko jim je zalajal: "Tihoo, svinje!"

Grob more kdo biti večsah tudi v zelo fini obliki, ampak grda je navadno vsaka politična pesem.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu, čitajte ga!

UČBENIK ANGLEŠKEGA JEZIKA

Vsebuje SLOVNIČO in kratak SLOVAR

POSEBNO POGlavJE O AMERIŠKI ANGLEŠČINI

Knjiga je delo prof. MULAČEKA, ki je živel dolgo let v Ameriki.

295 strani.

CENA \$1.25.

Knjigarna AMER. SLOVENCA

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Družinska pratika

ZA LETO 1931.

je še na razpolago

Letošnje "Družinsko Pratico" krasi več zelo lepih pokrajinskih in osebnih slik. — Zlasti zanimivo je vremensko prerokovanje. — Polna humorja je zgodba o županu. — Zanimivo so pregovori. — Najbolj interesantne so pa uganke. — Takih še nikdar niste slišali, kakor so v letošnji Družinski Pratici. Samo te so vredne, da takoj pišete po Družinsko Pratico, ki stane s poštino vred

20 CENTOV.

Naroča se pri: KNJIGARNA

AMER. SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

Zastopniki in razpečevalci, naj takoj prijavijo, koliko jih letos želijo.

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas
EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGU
1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

NAJNOVEJŠE

slovenske romane in povesti, znanstvene in učne knjige, dramatične igre in pesmarice, molitvenike in druge knjige ima vedno v zalogi

PODRUŽNICA
Amer. Slovenca
723 W. National Ave., Milwaukee, Wis. (3301)

STENSKEGA KOLEDARJA
za leto 1931 je na razpolago še nekaj sto.
POŽURITE SE IN NAROČITE GA!
Stane za tukaj ali za stari kraj samo

15 centov

kar je le samo za kritje pošiljatvenih stroškov. Kdor jih pa naroči skupaj PET na en naslov, dobi popust in jih dobi PO 10c. KOMAD.

Stenskega koledarja so zlasti v starem kraju zelo veseli. Ako imate tam kake sorodnike, prijatelje in znance, svetujemo, da jim pošljete naš stenski koledar. Tistih 15c. se vam ne bo poznalo nič, a koledarja bodo doma pa le veseli, zlasti še letošnjega, ki je lepši kakor kedaj poprej.

Naročila pošljite na:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.